

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน กระบวนการงาน การผลิตและเผยแพร่ข่าว วิทยุกระจายเสียง

กรมประชาสัมพันธ์
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓

คำนำ

กรมประชาสัมพันธ์ ได้ดำเนินโครงการพัฒนามาตรฐานกระบวนการสร้างคุณค่าตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐตามเกณฑ์ PMQA หมวด 6 การจัดการกระบวนการ โดยในปีงบประมาณ 2553 ได้กำหนดให้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการที่สร้างคุณค่าของกรมประชาสัมพันธ์ 5 กระบวนการ ประกอบด้วย กระบวนการผลิตและเผยแพร่ข่าววิทยุกระจายเสียง กระบวนการถ่ายทอดสดโทรทัศน์ กระบวนการผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์ กระบวนการจัดสื่อมวลชนสัญจร และกระบวนการจัดฝึกอบรม

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ได้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการจัดทำ คู่มือปฏิบัติงานกระบวนการผลิตและเผยแพร่ข่าววิทยุกระจายเสียง โดยได้จัดทำร่างคู่มือส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทดลองนำไปปฏิบัติ และให้รายงานผลการทดลองใช้คู่มือ พร้อมปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ มานำเสนอในการประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปรับปรุงคู่มือให้ได้มาตรฐานแล้ว จัดส่งให้ผู้เชี่ยวชาญกรมประชาสัมพันธ์ พิจารณาปรับปรุงให้ความเห็นเพิ่มเติมจนสมบูรณ์ แล้วนำเข้าที่ประชุมผู้บริหารกรมประชาสัมพันธ์ พิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้เป็น คู่มือปฏิบัติงานกระบวนการผลิตและเผยแพร่ข่าววิทยุกระจายเสียง สำหรับหน่วยงานและบุคลากรที่ปฏิบัติงานผลิตและเผยแพร่ข่าววิทยุกระจายเสียง ของกรมประชาสัมพันธ์ ใช้เป็นมาตรฐานในการดำเนินงาน ต่อไป

คณะทำงานเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
PMQA หมวด 6 การจัดการกระบวนการ กรมประชาสัมพันธ์
ประจำปีงบประมาณ 2553

สารบัญ

หน้า

* คู่มือกระบวนการงานการผลิตและเผยแพร่ข่าววิทยุกระจายเสียง	
วัตถุประสงค์.....	1
ขอบเขต.....	1
คำจำกัดความ.....	1
หน้าที่ความรับผิดชอบ.....	3
ผังกระบวนการงานการผลิตและเผยแพร่ข่าวในประเทศ.....	5
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน.....	6
ผังกระบวนการงานการผลิตและเผยแพร่ข่าวต่างประเทศ.....	11
มาตรฐานงานการปฏิบัติงาน.....	12
ระบบติดตามประเมินผล.....	12
แผนสำรองฉุกเฉิน.....	13
แผนสำรองฉุกเฉิน กรณีระบบคอมพิวเตอร์ในการออกอากาศใช้งานไม่ได้.....	14
แผนสำรองฉุกเฉิน กรณีการประชุมพร้อมทั้ง บุคคลสถานีฯ	15
แผนสำรองฉุกเฉิน การรายงานข่าวในภาวะวิกฤต.....	16
แผนสำรองฉุกเฉิน กรณีรายงานสดเหตุการณ์ฉุกเฉิน.....	19
การรายงานสดเหตุการณ์สำคัญจากนอกพื้นที่	21
แผนสำรองฉุกเฉิน กรณีติดต่อสัมภาษณ์สดไม่ได้ตามที่นัดหมาย.....	23
วิธีการเขียนข่าว.....	24
วิธีการเขียนรายงานพิเศษ.....	28
วิธีการทำข่าวงานสัมมนา.....	30
เอกสารอ้างอิง.....	31

คู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการผลิตและเผยแพร่ข่าววิทยุกระจายเสียง

วัตถุประสงค์

คู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ใช้เป็นแนวทางในการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและสามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ฟังตรงตามกำหนดเวลา โดยยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็ว เป็นกลาง อ้างอิงได้ เพื่อเป็นผู้นำในการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ขอบเขต

คู่มือฉบับนี้ครอบคลุมขั้นตอนการผลิตและเผยแพร่ข่าววิทยุกระจายเสียง ตั้งแต่การวางแผนการประชุมโต๊ะข่าว การมอบหมายงาน การสื่อข่าว การผลิตและเผยแพร่ การควบคุม/ประเมินผลของผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์

คำจำกัดความ

ผ.สสข.	หมายถึง	ผู้อำนวยการส่วนสื่อข่าวและผลิตรายการข่าว (ส่วนกลาง)
หน.กลุ่มบรรณาธิการข่าว	หมายถึง	บุคคลผู้รับผิดชอบควบคุมการทำงานของบรรณาธิการข่าว
บรรณาธิการข่าว	หมายถึง	บุคคลผู้รับผิดชอบในการจัดทำ ควบคุม และลำดับความสำคัญของข่าวในการเผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียง
ผู้เรียบเรียงข่าว	หมายถึง	บุคคลที่ทำหน้าที่เรียบเรียงข่าว ตรวจสอบและแก้ไขการใช้ภาษาในข่าวเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาด
นักสื่อสารมวลชน/ผู้สื่อข่าว	หมายถึง	บุคคลผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์

การสื่อข่าว	หมายถึง	การแสวงหา รวบรวมข้อเท็จจริงจากเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป โดยอาศัยเทคนิคและวิธีการ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสืบสวน สอบสวน การอธิบายความ และการรายงานเชิงวิจัยเพื่อรายงานหรือนำเสนอให้สาธารณชนได้รับทราบ
การรายงานข่าว	หมายถึง	การนำเสนอข่าวผ่านสื่อ ไปยังผู้อ่าน ผู้ฟัง หรือ ผู้ชม โดยอาศัยเทคนิคและวิธีการรวบรวมข้อเท็จจริงที่เป็นข่าว เพื่อรายงานให้ผู้ฟังทราบ โดยมีการรายงานข่าวอย่างเป็นขั้นตอน มีลีลาในการนำเสนอ และออกเสียงภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง
แหล่งข่าว	หมายถึง	บุคคลที่ให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการนำเสนอข่าว
ข่าว	หมายถึง	เหตุการณ์ หรือ ข้อเท็จจริง หรือ เรื่องราวที่ประชาชนสนใจใคร่รู้
ประเด็นข่าว	หมายถึง	ความเคลื่อนไหวใหม่ที่เกิดขึ้น แตกต่างไปจากเหตุการณ์ปกติที่ผ่านมาและประชาชนให้ความสนใจ
การเจาะข่าว	หมายถึง	การทำข่าวเชิงลึก หรือผู้สื่อข่าวมีประเด็นที่จะทำการขยายผลเพื่อหาข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นๆ
สายข่าว	หมายถึง	สายข่าวการเมือง, สายข่าวมั่นคง, สายข่าวเศรษฐกิจ, สายข่าวสังคม,สายข่าวไอทีและสิ่งแวดล้อม, สายข่าวพิเศษ และภูมิภาค, สายข่าวต่างประเทศและสายข่าวกีฬา
การติดตามประเมินผล	หมายถึง	กระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานและประเมินประสิทธิผลของการควบคุมภายในที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ
ผู้รับบริการ	หมายถึง	ประชาชนผู้รับชมหรือรับฟังข่าวสารที่ต้องการทราบข้อเท็จจริงและความเคลื่อนไหวในสิ่งที่สนใจที่เกิดขึ้นประจำวัน
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	หมายถึง	ผู้ที่ได้รับผลกระทบ ทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการดำเนินการผลิตรายการข่าว วิทยุกระจายเสียง

ความเสี่ยง	หมายถึง	เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย หรือก่อให้เกิดความล้มเหลว
แผนสำรองความเสี่ยง	หมายถึง	แผนที่เป็นระบบในการบริหารและควบคุมกระบวนการผลิตรายการข้าววิทยุกระจายเสียง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดในทุกขั้นตอน
แผนสำรองฉุกเฉิน	หมายถึง	แผนที่คาดการณ์ข้อขัดข้องที่อาจเกิดขึ้น โดยนำมากำหนดวิธีปฏิบัติสำหรับใช้ในกระบวนการผลิตรายการข้าววิทยุกระจายเสียง

หน้าที่ความรับผิดชอบ

ผู้อำนวยการส่วนสื่อข่าวและผลิตรายการข่าว

มีหน้าที่

1. บริหาร ควบคุมงานข่าวให้เป็นไปตามนโยบาย และเป้าหมายของการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์
2. กำหนดแผน และวิธีการทำงานข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ
3. กำหนดนโยบายในการทำงานข่าว และบุคลากรข่าวให้มีคุณภาพ

หัวหน้ากลุ่มบรรณาธิการข่าว

มีหน้าที่

1. ควบคุมการทำงานของบรรณาธิการข่าวให้เป็นไปตามนโยบาย และเป้าหมายของการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์
2. ควบคุมแผน และวิธีการทำงานข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ
3. ควบคุมนโยบายในการทำงานข่าว และบุคลากรข่าวให้มีคุณภาพ

บรรณาธิการข่าว

มีหน้าที่

1. ควบคุมการทำงานข่าวในกองบรรณาธิการข่าวให้เสร็จสิ้น จนข่าวได้รับการเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์
2. วางแผนการปฏิบัติงานในกองบรรณาธิการข่าวให้มีประสิทธิภาพ
3. รับผิดชอบข่าวที่นำออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว

มีหน้าที่

1. ช่วยควบคุมการทำงานข่าวในกองบรรณาธิการข่าวให้เสร็จสิ้น จนข่าวได้รับการเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์
2. ช่วยวางแผนการปฏิบัติงานในกองบรรณาธิการข่าวให้มีประสิทธิภาพ

ผู้เรียบเรียงข่าว

มีหน้าที่

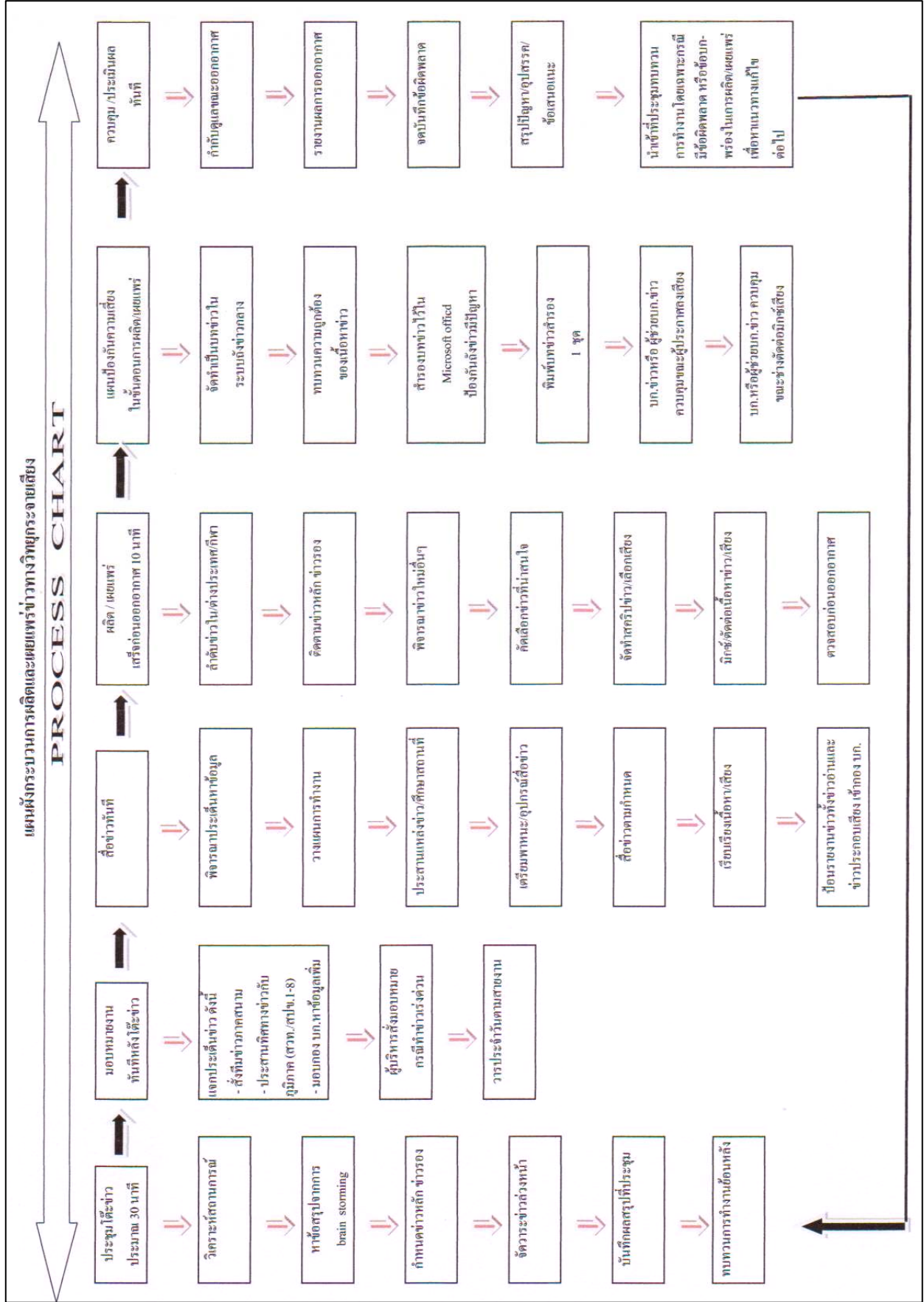
1. เรียบเรียงตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของข่าวในระบบถ่งข่าว ทั้งรูปแบบการเขียนข่าว ภาษา เนื้อหา ชื่อ ยศ ตำแหน่งของแหล่งข่าว
2. เรียบเรียงข่าวที่ได้รับจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียง
ในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์

มีหน้าที่

1. หาข่าวในพื้นที่ หรือ สื่อข่าวตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา
2. รับผิดชอบเนื้อหาข่าวที่เขียนและการรายงานข่าวอย่างถูกต้อง ชัดเจน

แผนผังกระบวนการผลิตและเผยแพร่ข่าวทางวิทยุกระจายเสียง

ขั้นตอนการผลิตและเผยแพร่ข่าววิทยุกระจายเสียง

ขั้นตอนที่ 1 ประชุมโต๊ะข่าว (ระยะเวลา 30 นาที)

ผ.สสข. หรือ หน.กลุ่มบรรณาธิการข่าว เป็นประธานประชุมโต๊ะข่าว โดยมี บรรณาธิการข่าว, ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว, หัวหน้าสายข่าว ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ กระแสข่าว นโยบาย วาระข่าว ที่ได้รับจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน โดยพิจารณาทิศทางและประเด็นในการนำเสนอข่าวประจำวัน กำหนดประเด็นข่าวหลัก ข่าวรอง การต่อยอดประเด็นข่าว และปฏิทินข่าวล่วงหน้า พร้อมจัดบันทึกและระบุสายงานที่รับผิดชอบ เป็นข้อมูลในการตรวจสอบประเด็นข่าววันถัดไป รวมทั้ง ทบทวนการปฏิบัติงานในรอบวันที่ผ่านมาว่าบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดในที่ประชุมโต๊ะข่าวหรือไม่ กรณีมีปัญหา/อุปสรรค ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามที่กำหนดที่ประชุมต้องร่วมกันหาแนวทางแก้ไขให้สามารถดำเนินงานสำเร็จ ล่วงไปด้วยดี หรือปรับทิศทางการทำงานใหม่ โดยผ่านความเห็นชอบของ ผ.สสข. ในฐานะผู้บริหารงานข่าว

ขั้นตอนที่ 2 มอบหมายงาน (ระยะเวลา 15 นาที)

2.1 ที่ประชุมโต๊ะข่าวมอบหมายประเด็นข่าวที่เลือกสรรแล้ว ให้กองบรรณาธิการข่าวประจำวัน ติดตามและให้หัวหน้าสายข่าวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศดำเนินงานให้ได้ผลตามเป้าหมายที่ต้องการ

2.2 หัวหน้าสายข่าวนำประเด็นจากที่ประชุม สั่งงาน ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ในสายงานข่าวทันที โดยเฉพาะข่าวเดี่ยวหรือข่าวเจาะพิเศษ ต้องทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับชิ้นงานข่าวที่ต้องการ ภายใต้งี้อเนกเวลาที่จะจำกัด ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติ

2.3 อาศัยศักยภาพของผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ทั่วประเทศ โดยประสานความร่วมมือเรื่องทิศทางข่าวระหว่างกันให้ติดตามประเด็นข่าวในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 3 ลือข่าว (ระยะเวลา ทันที)

3.1 ประสานหน่วยงานสนับสนุนการลือข่าว

ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ที่ได้รับมอบหมาย ตรวจสอบเวลาและสถานที่ ให้แน่ชัด ก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง พร้อมเตรียมอุปกรณ์และยานพาหนะในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ไปถึงสถานที่ก่อนกำหนดเวลา หากเป็นการสัมภาษณ์พิเศษ หรือทำข่าวเดี่ยว ต้องประสานแหล่งข่าวล่วงหน้า

3.2 การเตรียมตัวของผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์

ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ หาข้อมูลเบื้องต้นโดยพิจารณาจากประเด็นข่าว แหล่งข่าว ความสำคัญของข่าว และมุมมองที่เกี่ยวข้องอื่นๆ นอกจากจะรายงานข้อเท็จจริงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วยังต้องยึดหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพที่สื่อมวลชน และประมวลจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช 2550 (ในกรณีที่เป็นข้าราชการพลเรือน)

ขั้นตอนที่ 4 ผลิตข่าวเผยแพร่ ภายใต้แผนป้องกันความเสี่ยง(เสร็จก่อนออกอากาศจริง 10 นาที/ภาคข่าว)

4.1 วิธีการตรวจสอบ และเผยแพร่ข่าวทางสถานีฯ

4.1.1 บรรณาธิการข่าวจัดทำข่าววิทยุ โดยคัดเลือกข่าวจากระบบถึงข่าวและข่าวประกอบเสียง ที่ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ส่งเข้ามาในระบบ ซึ่งต้องเป็นข่าวที่สด ทันต่อเหตุการณ์ และตรงกับความสนใจหรือเป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม

4.1.2 ตรวจสอบ แก่ไขข่าวด่วน ในส่วนของเนื้อหา และการใช้ภาษาให้มีความถูกต้อง

4.1.3 มอบหมายช่างตัดต่อดำเนินการตัดต่อข่าวประกอบเสียงให้พร้อมออกอากาศ โดยมีผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวควบคุมความถูกต้อง ทั้งเนื้อหา เสียงรายงานของผู้สื่อข่าว และเสียงแหล่งข่าว

4.1.4 ผู้ประกาศมีการอ่านบททวนบทข่าวก่อนการบันทึกเสียงซึ่งในขณะบันทึกเสียงบรรณาธิการข่าวจะฟังไปพร้อมกับการทวนบทข่าวตามไปด้วย เพื่อป้องกันความผิดพลาด โดยเฉพาะชื่อยศ ตำแหน่งของแหล่งข่าว รวมถึงการออกเสียงคำที่เป็นคำเฉพาะ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จากนั้นเป็นขั้นตอนการนำเสียงรายงานข่าวของผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ มาตัดต่อรวมเป็นแต่ละประเด็นข่าว เพื่อให้ข่าวแต่ละข่าวมีความน่าสนใจ และมีความหลากหลาย

4.2 วิธีการตรวจสอบ และเผยแพร่ข่าวทางอินเทอร์เน็ต

4.2.1 ผู้เรียบเรียงข่าว เรียบเรียง ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของข่าวในระบบถึงข่าว ทั้งรูปแบบการเขียนข่าว ภาษา เนื้อหา ชื่อ ยศ ตำแหน่ง ของแหล่งข่าว

4.2.2 หากพบความไม่ถูกต้องของข่าว จะสอบถามย้อนกลับไปให้ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์หรือสอบถามจากแหล่งข่าวโดยตรง

4.2.3 หากพบความไม่เหมาะสมของข่าวจะไม่นำเผยแพร่ เนื่องจากข่าวของกรมประชาสัมพันธ์ได้รับการยอมรับว่า มีความถูกต้อง เที่ยงตรง สามารถใช้อ้างอิงและนำไปใช้เป็นหลักฐานในการฟ้องร้องได้

4.3 แผนป้องกันความเสี่ยง (ก่อนออกอากาศทุกภาคข่าว)

4.3.1 แผนป้องกันความเสี่ยงในขั้นตอนการผลิตข่าว

- บรรณาธิการข่าววิเคราะห์ ประมวล และเรียบเรียงข่าวที่จะนำออกอากาศ โดยจัดทำเป็นบทข่าวในระบบถังข่าวกลาง
- ทบทวนความถูกต้องของเนื้อหาข่าว ชื่อ ยศ ตำแหน่งของแหล่งข่าว
- คัดลอกบทข่าวที่จัดทำสำเร็จแล้ว สำรองไว้ใน Microsoft Office ป้องกันเหตุการณ์ไม่สามารถเข้าไปทำงานในระบบถังข่าวได้
- พิมพ์บทข่าวสำรอง 1 ชุด ป้องกันไฟฟ้าดับหรือระบบถังข่าวกลางไม่สามารถเข้าไปทำงานในระบบได้
- บรรณาธิการข่าว หรือผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว ควบคุมขณะผู้ประกาศลงเสียง ป้องกันความผิดพลาดในการออกเสียง
- ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว ควบคุมขณะช่างตัดต่อเสียง เพื่อเป็นการคัดกรองเสียงแหล่งข่าวให้มีประเด็นและมีความชัดเจน
- แจ้งเตือนปัญหาที่เกิดขึ้นให้ที่ประชุมโต๊ะข่าวทราบ ทุกครั้ง

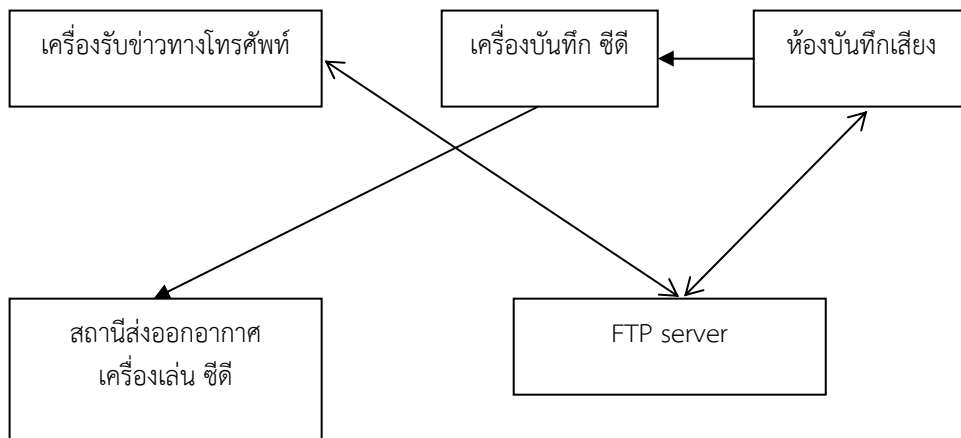
4.3.2 แผนป้องกันความเสี่ยงจากระบบคอมพิวเตอร์ในการออกอากาศขัดข้อง หรือปิดปรับปรุง

- จัดเตรียมเครื่องบันทึกเสียง สำรองในห้องตัดต่อทุกห้อง
- จัดเตรียมเครื่องส่งไฟล์ข่าว เพื่อออกอากาศที่ห้องส่ง
- จัดทำระบบเชื่อมโยงถึงเก็บข้อมูลข่าว
- จัดเตรียมเครื่องบันทึกการออกอากาศ
- จัดทำระบบถังเก็บข้อมูลข่าว

กรณีใช้การส่งไฟล์ข่าวด้วยซีดี วางแผนและจัดเตรียมการทำงานดังนี้

1. จัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ พร้อมโปรแกรมบันทึกเสียง
2. จัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ พร้อมเครื่องบันทึก ซีดี
3. จัดเตรียมระบบเชื่อมโยงข้อมูลผลิตข่าว
4. จัดระบบสื่อสารระหว่างสถานีฯ กับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการผลิตรายการข่าว
วิทยุกระจายเสียง
5. จัดเตรียมแผ่น ซีดี เปล่า และปากกาเขียนแผ่นซีดี

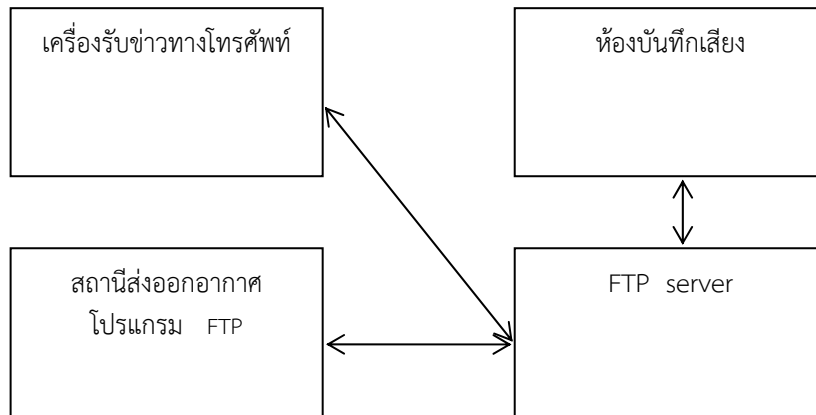
ผังการทำงานระบบสำรอง (กรณีส่งไฟล์ข่าวด้วย ซีดี)

กรณีใช้การส่งไฟล์ข่าวด้วย FTP วางแผนและจัดเตรียมการทำงานดังนี้

1. จัดเตรียมเครื่อง Server FTP
2. จัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ พร้อมโปรแกรมบันทึกเสียง
3. จัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ พร้อมโปรแกรมส่งไฟล์ FTP
4. จัดเตรียมระบบเชื่อมโยงข้อมูลผลิตข่าว
5. เครื่องคอมพิวเตอร์ พร้อมโปรแกรม FTP ดึงรายการข่าวที่จะออกอากาศแต่ละสถานีฯ
6. ส่งข้อมูลให้สถานีฯ เพื่อออกอากาศ
7. จัดระบบสื่อสารระหว่างสถานีฯ กับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการผลิตรายการข่าว
วิทยุกระจายเสียง

ผังการทำงานระบบสำรอง (กรณีส่งไฟล์ข่าวด้วย FTP)

ขั้นตอนที่ 5 ควบคุมการออกอากาศ/ ประเมินผล (ดำเนินการทันที)

5.1 ผู้ควบคุมที่ได้รับมอบหมายต้องติดตามรับฟังข้อมูลข่าวสารที่กองบรรณาธิการข่าวผลิตระหว่างการออกอากาศทันที โดยตรวจสอบความถูกต้องของประเด็นเนื้อหา เวลาออกอากาศ และลำดับผังรายการข่าว

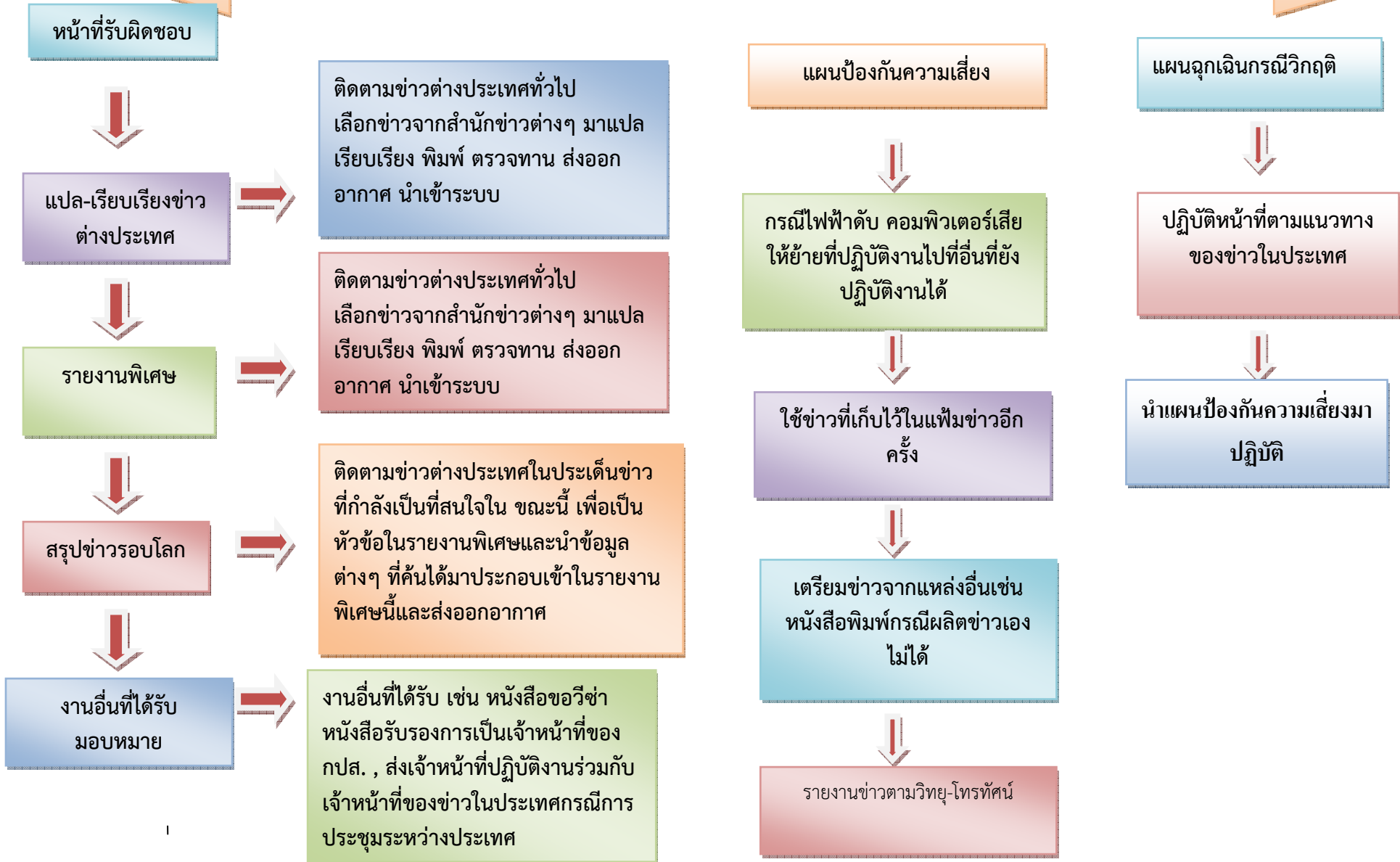
5.2 จัดบันทึกข้อบกพร่อง ข้อสงสัย หรือกรณีที่ไม่เข้าใจเนื้อหาข่าว หรือข่าวผิดพลาด ทันทีระหว่างการออกอากาศ และสอบถามข้อเท็จจริงจากบรรณาธิการข่าวในวันนั้นๆ โดยตรง

5.3 ตรวจสอบคุณภาพการออกอากาศเรื่องความชัดเจนของระบบเสียง ทั้งการอ่านข่าวของผู้ประกาศและเสียงแหล่งข่าว

5.4 ประเมินข้อดีข้อเสีย หลังการผลิตข่าวออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงเป็นประจำทุกวัน สรุปลงเป็นสถิติของหน่วยงาน เพื่อการตรวจสอบย้อนหลังหรือนำไปใช้เป็นข้อมูลกำหนดแผนงานในอนาคต

แผนผังกระบวนการผลิตและเผยแพร่ข่าวต่างประเทศ

PROCESS CHART

หน้าที่ของกลุ่มงานข่าวต่างประเทศ

1. แปลและเรียบเรียงข่าวต่างประเทศจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย โดยคัดเลือกข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศที่ทำสัญญาซื้อข่าว ได้แก่ สำนักข่าวรอยเตอร์ และสำนักข่าว เอเอฟพี หรือแหล่งข่าวอื่นๆ ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์
2. จัดทำบทวิเคราะห์ข่าว รายงานพิเศษเกี่ยวกับสถานการณ์ต่างประเทศออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และใช้เป็นข้อมูลในการอ้างอิง
3. ข่าวต่างประเทศที่ออกอากาศแล้ว จะมีการเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตของสำนักข่าวทุกวัน
4. การทำข่าวนอกพื้นที่ จะให้ผู้สื่อข่าวที่เชี่ยวชาญด้านภาษาออกปฏิบัติการร่วมกับทีมข่าวในประเทศด้วย โดยทำหน้าที่สัมภาษณ์แหล่งข่าว แปลข่าว และเรียบเรียงข่าว จนจบสิ้นภารกิจในพื้นที่

ปัญหาและอุปสรรค

1. กรณีมีข่าวด่วน ซึ่งต้องแปลให้เสร็จภายในเวลาจำกัด อาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้
2. เครื่องรับข้อมูลข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศมีปัญหา ทำให้รับข่าวนำมาแปลไม่ทันเวลาออกอากาศ

มาตรฐานงาน

มาตรฐานในเชิงคุณภาพ

- ผลิตข่าวและรายงานพิเศษตามวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย
- เนื้อหาข่าวและรายงานพิเศษมีความสมบูรณ์
- ผู้อ่านข่าว หรือรายงานพิเศษ ใช้ภาษาได้ถูกต้อง
- การออกเสียงชัดเจน เสียงมีคุณภาพ
- รายงานข่าวสดทันเหตุการณ์ และต่อเนื่องน่าฟัง
- ผู้รับฟังข่าวสารพึงพอใจ

ระบบการติดตามประเมินผล

- บรรณาธิการข่าวประจำวัน ประเมินผลหลังจบรายการข่าวทันทีว่า มีข้อบกพร่องต้องแก้ไขหรือสมบูรณ์มากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในภาคข่าวต่อ ๆ ไป
- ที่ประชุมโต๊ะข่าวนำประเด็นปัญหาอุปสรรคหลังประเมินผลมาพิจารณาวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขทุกวัน
- จ้างหน่วยงานภายนอกสำรวจผลการรับฟังข่าวจากสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยภาคบังคับ ตามตัวชี้วัดที่ 3.1.4: ร้อยละของจำนวนผู้ฟังข่าววิทยุที่เพิ่มขึ้น
- นำผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ฟังมาปรับปรุงให้เกิดความพึงพอใจของผู้ฟังข่าวมากขึ้น

แผนสำรองฉุกเฉิน

ในอดีตแผนสำรองฉุกเฉินยังเป็นเรื่องที่ไม่ได้รับความสนใจไม่มากนักสำหรับการทำข่าวในหน่วยงานของกรมประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะเมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติ หรืออุบัติเหตุ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว เครื่องบินตก การก่อการร้าย และอื่นๆ ก็จะส่งผลกระทบต่อการทำงานที่รวดเร็ว ทันเวลาและเที่ยงตรง

ปัจจุบันผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ให้ความสำคัญในเรื่องแผนสำรองฉุกเฉินในการทำข่าวมมากขึ้น โดยตระหนักถึงการนำเสนอข่าวที่สามารถแข่งขันกับสื่ออื่นๆ ได้อย่างรวดเร็ว เพราะภัยพิบัติและเหตุการณ์ต่างๆ รวมถึงปัญหาเครื่องมืออุปกรณ์ไม่พร้อมในการทำงาน อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมในการรองรับกับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น โดยการจัดทำแผนสำรองฉุกเฉิน

แผนสำรองฉุกเฉินเพื่อรองรับการทำงาน กำหนดดังนี้

1. กรณีไฟดับ หรือระบบฐานข้อมูลมีปัญหา ทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ในการออกอากาศใช้งานไม่ได้
2. กรณีการประชุมประทั่ง และบุกยึดสถานีฯ
3. การรายงานข่าว การนำเสนอข่าวในภาวะวิกฤต
4. กรณีการรายงานสดเหตุการณ์ฉุกเฉิน หรือเหตุการณ์สำคัญในสถานการณ์ปัจจุบันทันด่วน
5. กรณีติดต่อสัมภาษณ์สดไม่ได้ตามที่นัดหมาย

1. แผนสำรองฉุกเฉิน กรณีไฟดับ หรือระบบฐานข้อมูลมีปัญหา ทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ ในการออกอากาศใช้งานไม่ได้

ปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียง ทำให้ไม่สามารถออกอากาศได้ตามเวลาที่กำหนดนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของคอมพิวเตอร์ในการออกอากาศที่ใช้รวบรวม จัดเก็บ บันทึก และถ่ายโอนข้อมูลระหว่างห้องปฏิบัติการข่าวกับห้องส่ง มีปัญหาจากระบบไฟฟ้าขัดข้อง เพราะทางห้องปฏิบัติการข่าวขาดระบบสำรองไฟฟ้า หรือเซิร์ฟเวอร์มีปัญหา

กรณีระบบไฟฟ้างดับ ทำให้ไม่สามารถถ่ายโอนข้อมูลไปยังห้องส่ง ต้องดำเนินการ ดังนี้

1. บรรณาธิการข่าวจัดทำบทข่าวและพิมพ์บทข่าวสำรองให้ผู้ประกาศอ่านสดในห้องส่ง และให้ช่างห้องส่งที่ควบคุมการออกอากาศ
2. เจ้าหน้าที่ติดต่อ นำข้อมูลเสียงที่บันทึกไว้มาทำการตัดต่อด้วยโปรแกรมตัดต่ออื่นและบันทึกลงแผ่น ซีดี พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้อง
3. บรรณาธิการข่าว หรือ ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว นำแผ่น ซีดี ที่บันทึกข้อมูลข่าวเรียบร้อยแล้วไปให้ช่างห้องส่ง
4. ช่างห้องส่งเปิดเสียงในแผ่น ซีดี ตามบทข่าว โดยการควบคุมของบรรณาธิการข่าว หรือ ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว
5. ประเมินผลการปฏิบัติงาน นำความผิดพลาดที่เกิดขึ้นมาเป็นบทเรียนในการแก้ไขปัญหาโอกาสต่อไป

2. แผนสำรองฉุกเฉิน กรณีการชุมนุมประท้วง และบุกยึดสถานีฯ

จากสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองทุกครั้งที่ผ่านมาวิฑูรย์กระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นสื่อของรัฐ มักจะถูกกลุ่มผู้ชุมนุมมาปิดล้อมสถานีและบางครั้งเข้ามายึดพื้นที่ทำให้ไม่สามารถออกอากาศได้ จึงต้องมีแผนสำรองไว้ให้พร้อมออกอากาศได้ทันที เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่คาดว่าจะนำไปสู่การปิดล้อมหรือบุกยึดสถานีฯ มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้-

ก่อนเกิดเหตุ

1. ประชุมเตรียมความพร้อม ระดับผู้บริหาร และระดับปฏิบัติ
2. จัดทีมกองบรรณาธิการข่าวประจำวัน เป็นแบบคู่ขนาน โดยทีมหลัก ประจำการ ณ สถานีฯ ทีมสำรองประจำการ ณ สถานที่ที่กำหนดให้เป็นสถานีสำรองในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้สามารถออกอากาศได้ทันที หากสถานีฯ หลักไม่สามารถออกอากาศได้
3. จัดบุคลากร และอุปกรณ์ ในกระบวนการผลิตข่าว เช่น โทรศัพท์ เครื่องรับข่าว เครื่องตัดต่อ ความพร้อมเครื่องส่งออกอากาศ รถถ่ายทอดเคลื่อนที่ ช่างเทคนิค ช่างไฟฟ้าสื่อสาร และผู้ประกาศ สำรองพร้อมปฏิบัติงานได้ทันที

ขณะเกิดเหตุ

1. ทีมกองบรรณาธิการข่าว ณ สถานีสำรอง ดำเนินการผลิตรายการข่าวเพื่อออกอากาศแทนสถานีฯ หลัก ทันที
2. ทีมกองบรรณาธิการข่าว ณ สถานีสำรอง ประสาน สังกการบังคับบัญชา ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิฑูรย์กระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ภาคสนาม แทนทีมกองบรรณาธิการข่าว ณ สถานีฯ หลัก ทันที
3. ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิฑูรย์กระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ที่ปฏิบัติหน้าที่สื่อข่าวอยู่ในภาคสนาม รายงานข่าวไปยังสถานีสำรอง แทนการรายงานเข้าสถานีฯ หลัก

3. แผนสำรองฉุกเฉิน

การรายงานข่าว การนำเสนอข่าวในภาวะวิกฤต

เมื่อเกิดเหตุการณ์ภาวะวิกฤต หรือสถานการณ์ฉุกเฉิน เหตุการณ์ความรุนแรง การชุมนุม การประท้วง การจลาจล การปะทะ การปราบปรามที่รุนแรง การก่อการร้าย และภาวะสงคราม มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้-

1. ประชุมเตรียมความพร้อม ระดับผู้บริหาร และระดับปฏิบัติ
2. ประชุมโต๊ะข่าวประจำวัน เพื่อกำหนดประเด็น และมอบหมายผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ติดตามสถานการณ์ รายงานข่าวเข้ามายังสถานีเพื่อเตรียมออกอากาศ
3. จัดทีมเวรเสริมเพิ่มเติมจากคำสั่งเดิม ทั้งทีมกองบรรณาธิการข่าว และทีมผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์
4. ทีมกองบรรณาธิการข่าว ประสาน สั่งการบังคับบัญชา มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อให้ได้ข้อมูลเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหว และความคิดเห็นต่าง ๆ มานำเสนอออกอากาศทางสถานีฯ โดยต้องกำชับให้ใช้ความระมัดระวัง ใช้วิจารณญาณในการเข้าไปในพื้นที่เสี่ยงและให้คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับแรก

แนวทางปฏิบัติในการทำข่าว เสนอรายงาน หรือผลิตรายการเกี่ยวกับความขัดแย้ง

1. หลีกเลี่ยงการรายงานความขัดแย้ง โดยไม่นำเสนอความเคลื่อนไหว หรือความคิดเห็นของกลุ่มที่มีความขัดแย้ง หรือฝ่ายตรงข้ามกันเท่านั้น แต่ควรนำเสนอข้อมูล ความคิดเห็นของฝ่ายอื่น ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งด้วย
2. หลีกเลี่ยงการรายงานที่เน้นย้ำถึงความทุกข์ หรือความหวาดกลัวของกลุ่มที่มีความขัดแย้ง เพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ต้องให้ความสำคัญกับความทุกข์ของทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน
3. หลีกเลี่ยงการใช้คำที่รุนแรงและสยดสยอง เช่น คำว่า การล้างผลาญ โศกนาฏกรรม เพื่ออธิบายสิ่งที่กลุ่มความขัดแย้งฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกระทำ หรือถูกกระทำ **ยกเว้น** กรณีที่เป็นการอ้างอิงจากคำพูดของแหล่งข่าว
4. หลีกเลี่ยงการใช้คำที่เร้าอารมณ์และมีความหมายคลุมเครือ ที่ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน ทั้งในข้อเท็จจริงและความหมายที่แท้จริงของคำที่ใช้
5. หลีกเลี่ยงการแทรกความเห็นของผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ลงไปในข้อเท็จจริง ยกเว้นเป็นความเห็นของแหล่งข่าว ที่ต้องอ้างอิงในการรายงานข่าว

การรายงานข่าวการประชุม การประท้วง การจลาจล

1. ระมัดระวังการรายงานจำนวนหรือตัวเลขของผู้เข้าร่วมชุมนุม เพราะยังไม่มีวิธีการใดที่สามารถคำนวณจำนวนผู้เข้าร่วมชุมนุมได้อย่างแม่นยำ
2. ถ้ามีหลายแหล่งข่าวที่ให้ตัวเลข หรือจำนวนผู้ชุมนุมที่มีความแตกต่างกันให้รายงานตัวเลขมากที่สุดและน้อยสุด โดยอ้างแหล่งข้อมูลของตัวเลขนั้นๆ ด้วย
3. ไม่ควรรายงานข่าวแบบคาดคะเนสถานการณ์ล่วงหน้าก่อนเหตุการณ์จะเกิดขึ้น เพราะอาจจะเป็นการสนับสนุนให้เกิดเหตุร้าย หรือเหตุรุนแรงมากขึ้น
4. ผู้ปฏิบัติงานต้องถอนตัวออกจากบริเวณพื้นที่การชุมนุมทันที หากการสื่อข่าว หรือการรายงานข่าวในพื้นที่การชุมนุม ไปมีส่วนทำให้ผู้ชุมนุมต้องการแสดงออกด้วยอาการฮึกเหิม ก้าวร้าว รุนแรง

การรายงานข่าวการปะทะ การปราบปรามที่รุนแรง การก่อการร้าย และภาวะสงคราม

1. ต้องระบุแหล่งที่มา หรือต้นตอของข่าวอย่างชัดเจน
2. ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ต้องรายงานข่าวอย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ ด้วยความถูกต้องเที่ยงตรงและด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ต้องระมัดระวังในการเลือกใช้ถ้อยคำ คำพูด และน้ำเสียงที่ไม่ใส่อารมณ์ หรือไม่สอดแทรกอารมณ์ อคติ ค่านิยม และไม่ปรุงแต่ง
3. การใช้คำเพื่อบ่งชี้ถึงผู้ก่อเหตุ ต้องพยายามให้เป็นไปตามลักษณะการกระทำ หรือการก่อเหตุหลีกเลี่ยงการใช้คำที่เป็นการกล่าวหา หรือการด่วนตัดสิน ในกรณีที่มีชื่อเฉพาะของกลุ่มควรระบุชื่อเฉพาะนั้น ฟังหลีกเลี่ยงการใช้ชื่อกลุ่มแบบเหมารวม ที่ส่งผลต่อชื่อเสียงและความรู้สึกของผู้ที่ถูกระบุอย่างเหมารวม

การรายงานข่าวเหตุหายนะ อุบัติเหตุขนาดใหญ่ ภัยธรรมชาติ และภาวะฉุกเฉิน

1. ต้องให้ความสำคัญกับแหล่งที่มา และความถูกต้องของข้อมูล โดยเฉพาะตัวเลขของผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต รวมทั้งความเสียหาย
2. ก่อนการรายงานชื่อผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บ หรือผู้สูญหาย ควรตรวจสอบว่าเจ้าหน้าที่ได้แจ้งข่าวแก่ญาติพี่น้องของผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บ หรือผู้สูญหาย แล้วหรือยัง หากยังไม่ได้แจ้ง หรือเจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถแจ้งได้ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ต้องรายงานอย่างระมัดระวัง
3. การรายงานเหตุการณ์รุนแรง เสียงภัย ที่มีการสูญเสียชีวิตเนื่อง ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ต้องระมัดระวัง และคำนึงถึงอารมณ์และขวัญของผู้ฟังด้วย โดยเฉพาะผู้ฟังที่มีญาติพี่น้อง หรือคนรู้จักต้องเสียชีวิต หรือตกอยู่ในสภาพได้รับบาดเจ็บทุพพลภาพ

ตัวอย่างการรายงานข่าว การนำเสนอข่าวในภาวะวิกฤต

โฆษก ศอฉ. ระบุ ปฏิบัติการวันนี้ มีผู้เสียชีวิต 6 คน ได้รับบาดเจ็บ 59 คน

โฆษกศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ระบุ ปฏิบัติการวันนี้ มีผู้เสียชีวิต 6 คน ได้รับบาดเจ็บ 59 คน

พ.อ.สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือ ศอฉ. แถลงสรุปภาพรวมของเหตุการณ์ที่มีการใช้กำลังตามที่ ศอฉ. ได้เข้ากวดขันพื้นที่การชุมนุมที่แยกราชประสงค์ และพื้นที่ใกล้เคียง จนกระทั่งสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ว่า ในวันนี้มีผู้หลงผิดที่เข้าร่วมการชุมนุมและเดินกลับภูมิลำเนาแล้วประมาณ 400 คน อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ ศอฉ. หยุดการเคลื่อนกำลังพล ปรากฏว่า กลุ่มก่อการร้ายที่แฝงตัวก็ได้ออกมาก่อเหตุความวุ่นวาย ทบทำลายกระจกห้างร้าน และวางเพลิงสถานที่สำคัญๆ โดยเฉพาะห้างสรรพสินค้า สถานีโทรทัศน์ และที่อื่นๆ รวมกว่า 20 แห่ง โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ สามารถเข้าควบคุมเพลิงได้เกือบทั้งหมดแล้ว ยกเว้น อาคารห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล เวิลด์ โดยมีกลุ่มก่อการร้ายติดอาวุธแอบลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่ที่กำลังดำเนินการในบริเวณดังกล่าว และคาดว่าจะเข้าควบคุมเพลิงทั้งหมดได้ในเร็วๆ นี้ ขณะที่สถานการณ์ในส่วนภูมิภาคและต่างจังหวัดก็สามารถควบคุมสถานการณ์ไว้ได้แล้วเช่นกัน

พ.อ.สรรเสริญ แก้วกำเนิด กล่าวอีกว่า จนถึงเวลา 20.00 น.ที่ผ่านมา มีผู้ได้รับบาดเจ็บทั้งสิ้น 59 คน เสียชีวิต 6 คน เป็นทหาร 1 นาย ชาวต่างชาติสัญชาติอิตาลี 1 คน และประชาชนอีก 4 คน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มผู้ชุมนุมที่ยังหลงเหลืออยู่ที่โรงพยาบาลตำรวจ โรงแรมอัมรินทร์ และพื้นที่วัดปทุมวนาราม ซึ่งตำรวจจะเป็นหน่วยงานหลักที่จะประสานกับหน่วยงานต่างๆ ในการพิจารณาดำเนินการและส่งตัวผู้ชุมนุมกลับภูมิลำเนาต่อไป

4. แผนสำรองฉุกเฉิน

กรณีการรายงานสดเหตุการณ์ฉุกเฉิน หรือเหตุการณ์สำคัญในสถานการณ์ปัจจุบันทันด่วน

กรณีการรายงานสดเหตุการณ์ฉุกเฉิน หรือเหตุการณ์สำคัญในสถานการณ์ปัจจุบันทันด่วน เช่น เสธ.แดง ถูกลอบยิง การชุมนุมในพื้นที่อันตราย ไฟไหม้ ตึกถล่ม ภัยธรรมชาติ จุดลอบวางระเบิด ฯลฯ การตั้งรับเหตุการณ์ในกรณีเหล่านี้ หากมีการเตรียมความพร้อมเพื่อใช้ปฏิบัติไว้อย่างดี จะทำให้การทำงานข่าวเป็นไปอย่างราบรื่น และปราศจากปัญหาอุปสรรคที่ยากไปได้ด้วยดี

หากปัญหาเกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพฯ สิ่งที่เกี่ยวข้องควรทำ คือ.-

1. รับผิดชอบต่อผู้จัดทีมเฉพาะกิจ (คัดเลือกผู้สื่อข่าวที่มีความเชี่ยวชาญด้านรายงานจับประเด็นได้ไว เสี่ยงดี มีไหวพริบ)
2. ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ประสานการรายงานกับบรรณาธิการข่าวอย่างต่อเนื่อง (นอกจากรายงานสดเข้าไปในกองบรรณาธิการแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญรายงานเข้าไปในรายการสดของสถานีฯ ด้วย เพื่อความสดของข่าว)
3. ในกรณีพื้นที่อันตราย ผ.สสข., หัวหน้ากลุ่มบรรณาธิการข่าว, หัวหน้าสายข่าว, บรรณาธิการข่าวประจำวัน ต้องนำเรื่องนี้เข้าโต๊ะประชุมแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และหาแนวทางการทำงานเพื่อให้ได้เนื้องาน และผู้รับผิดชอบ และ/ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ มีความปลอดภัย
4. ให้ความรู้ หรือให้การอบรมผู้รับผิดชอบ และ/ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ที่ออกปฏิบัติงานในพื้นที่ทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญการทำงานข่าวในกรณีเกิดเหตุการณ์ในลักษณะนี้
5. ควรฝึกผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ทุกคนให้มีคุณสมบัติพร้อมทำงานได้ทันทีในทุกสถานการณ์
6. มีอุปกรณ์ใช้งานป้องกันภัยเช่นเดียวกับสื่ออื่น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในพื้นที่
7. ควรมีหมายเลขโทรศัพท์สำคัญ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด สถานีตำรวจ สถานีดับเพลิง โรงพยาบาล ฯลฯ โดยจัดหมวดหมู่ให้นำมาใช้ได้สะดวกและรวดเร็วทันเหตุการณ์
8. ผ.สสข., หัวหน้ากลุ่มบรรณาธิการข่าว, บรรณาธิการข่าว และผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ควรประชุมประเมินผลทุกครั้งหลังเสร็จสิ้นการทำงานทุกวัน เพื่อวัดคุณภาพงานและผลสัมฤทธิ์ของงานที่ได้

หากปัญหาเกิดขึ้นในภูมิภาค สิ่งที่เกี่ยวข้องควรทำ คือ .-

1. กองบรรณาธิการข่าวจะต้องประสานภูมิภาคทุกครั้ง เพื่อร่วมทีมการทำข่าวอย่างมีเอกภาพ และนำเสนอข่าวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
2. ส่วนกลางต้องจัดทีมทำข่าวให้ในกรณีภูมิภาคประสานขอความร่วมมือ
3. ในส่วนของจังหวัด ต้องประสานกับบรรณาธิการข่าวประจำวันโดยตรง เพื่อวางแผนการทำงาน และตัดสินใจ
4. ส่วนภูมิภาคควรมีแหล่งข่าวที่ชัดเจนและพร้อมให้ข้อมูลที่ทีมบรรณาธิการส่วนกลาง เพื่อสัมภาษณ์ตรงจากส่วนกลางไปภูมิภาค
5. ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียง ในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ในภูมิภาคต้องแม่นยำประเด็น รวมทั้งการส่งเสียงรายงานข่าวต้องกระชับและเสียงแหล่งข่าวต้องชัดเจน
6. สรุปประเมินผล ร่วมกันระหว่างทีมบรรณาธิการส่วนกลาง และภูมิภาค
7. การทำงานข่าวทุกครั้งต้องเก็บข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในครั้งต่อไปหากเกิดเหตุการณ์ขึ้นอีก เพื่อให้ง่ายต่อการทำงาน

การรายงานสดเหตุการณ์สำคัญจากนอกพื้นที่

การรายงานสดเหตุการณ์หรือสถานการณ์ข่าวจากนอกสถานที่เข้ามาออกอากาศทางสถานีฯ เป็นวิธีการหนึ่งซึ่งช่วยให้การผลิตข่าววิทยุกระจายเสียงของกองบรรณาธิการข่าว มีความน่าสนใจ เนื่องจากสามารถนำเสนอได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ จึงตอบสนองความต้องการของผู้ฟังได้มากที่สุด ดังนั้นการรายงานสดแต่ละครั้ง ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ จึงต้องถ่ายทอดเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่นั้น ณ ขณะนั้น ให้ออกมาได้อย่างเห็นภาพที่สุด การสังเกตเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้นจึงมีความสำคัญอย่างมาก นอกจากนี้ ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ควรศึกษาที่มา เรื่องราว และองค์ประกอบของเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยให้การรายงานสดนั้นๆ มีคุณภาพและคุณค่าของข่าวมากที่สุด

ขั้นตอนการรายงานสด

1. กองบรรณาธิการข่าว หรือ ห้องส่ง สถานีฯ ประสานงานกับผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ภาคสนาม เพื่อกำหนดรายละเอียด ช่วงเวลาที่จะให้มีการรายงานเข้ามาออกอากาศสด
2. ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ สังเกตการณ์และเก็บข้อมูลข่าวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งอาจมีการบันทึกเสียงสัมภาษณ์แหล่งข่าว บุคคล หรือ ผู้อยู่ในเหตุการณ์ เตรียมไว้ประกอบการรายงานสด ซึ่งจะช่วยสร้างความน่าสนใจ สร้างสีสัน หรือความน่าเชื่อถือให้กับข่าวมากขึ้น
3. ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ควรเรียบเรียงเนื้อหาแบบคร่าวๆ ไว้ สำหรับการรายงานสด เพื่อให้การลำดับขั้นตอนรายงานสดเป็นไปอย่างราบรื่น ไม่สับสน หรือรายงานวนไปมา
4. เมื่อกองบรรณาธิการข่าว หรือห้องส่ง สถานีฯ โทรศัพท์แจ้งให้เตรียมความพร้อมรายงานสด ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ควรยุติภารกิจอื่น โดยเตรียมข้อมูลและมีสมาธิเพื่อรอเข้ารายการ หากเป็นไปได้ ควรสอบถามถึงชื่อผู้ดำเนินรายการ รูปแบบที่จะให้รายงาน รวมทั้งแนวคำถาม และระยะเวลาของการรายงาน เพื่อให้การนำเสนอออกมาอย่างสมบูรณ์ ไม่เกิดปัญหา“ตายกลางอากาศ”

ตัวอย่างการรายงานสดเหตุการณ์ฉุกเฉิน

ทหารเริ่มปฏิบัติการขอคืนพื้นที่สีลม-สวนลุมพินีแล้ว และประกาศให้กลุ่มผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่

ทหารเริ่มปฏิบัติการขอคืนพื้นที่สีลม-สวนลุมพินีแล้ว พร้อมทั้งประกาศให้กลุ่มผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ โดยนำรถหุ้มเกราะเคลื่อนเข้าถนนราชดำริ

จากการที่เจ้าหน้าที่ทหาร ได้นำรถหุ้มเกราะเพื่อเข้าปฏิบัติการขอคืนพื้นที่ตั้งแต่ช่วงเช้ามืด วันนี้ (19 พ.ค.) โดยการนำรถหุ้มเกราะ ไปจอดยังบริเวณแยกศาลาแดง 2 คัน จอดอยู่บนถนนสีลมบริเวณหน้าอาคารซีพี ทาวน์เวอร์ 2 คัน และจอดอยู่ที่แยกนราธิวาสราชนครินทร์ อีก 2 คัน ขณะที่ ทหารได้กระจายกำลังไปตามซอยต่างๆ ของถนนสีลม และได้ประกาศให้กลุ่มผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่การชุมนุม ล่าสุด เมื่อเวลา 08.40 น. ทหารได้เข้ายึดพื้นที่บริเวณแยกศาลาแดง สวนลุมพินี หน้าตึก สก. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และบริเวณลานพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 6 ได้แล้ว ส่งผลให้กลุ่มผู้ชุมนุมที่ยังคงมีการยิงตอบโต้กับเจ้าหน้าที่ก่อนหน้านี้ ถอยร่นออกไปอยู่บริเวณแนวบังเกอร์อีกจุดหนึ่งบริเวณแยกสารสิน และเมื่อเวลาประมาณ 09.50 น. เจ้าหน้าที่สามารถยึดพื้นที่คืนตลอดถนนสารสิน ถนนวิฑู และถนนพระราม 4 ได้แล้ว

จากเหตุการณ์ขอคืนพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ทหารในแต่ละจุด มีผู้ได้รับบาดเจ็บเริ่มทยอยเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลตำรวจอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดมีผู้บาดเจ็บจำนวน 8 คน ซึ่งได้รับบาดเจ็บสาหัส 2 คน และมีผู้เสียชีวิตแล้ว 1 คน ทราบชื่อคือ นายวัฒนชัย เอี่ยมนาค อาศัยอยู่ย่านถนนเจริญกรุง บางลำพูล่าง ถูกยิงที่แยกสารสิน จากการตรวจสอบพบมีบาดแผลถูกยิงที่หน้าอก.

5. แผนสำรองฉุกเฉิน กรณีติดต่อสัมภาษณ์สดไม่ได้ตามที่นัดหมาย

ผู้รับผิดชอบและ / หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ นอกจากจะต้องดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้เป็นแนวทางปฏิบัติแล้ว ยังจำเป็นต้องวางแผนรองรับความเสี่ยง จากเหตุการณ์ที่ไม่คาดหมาย ซึ่งเกิดขึ้นได้เสมอ เช่น ในกรณีที่มีการโทรศัพท์ติดต่อขอนัดสัมภาษณ์สดแหล่งข่าวทางโทรศัพท์ มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. ขอคำยืนยันจากแหล่งข่าว รวมทั้งขอหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้สะดวกที่สุด โดยขอสำรองไว้มากกว่า 1 หมายเลข
2. ผู้ปฏิบัติหน้าที่โทรศัพท์ไปตรวจสอบความพร้อมของแหล่งข่าว และสัญญาณโทรศัพท์อีกครั้ง โดยดำเนินการก่อนเข้ารายการประมาณครึ่งชั่วโมง

การแก้ไขสถานการณ์กรณีเกิดเหตุขัดข้อง

1. แจ้งบรรณาธิการข่าวประจำวัน เพื่อทราบปัญหาที่เกิดขึ้น หรือแนวทางแก้ไขปัญหา
2. จัดเตรียมแหล่งข่าวที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราว หรือเนื้อหาที่จะมีการสัมภาษณ์สดในวันนั้นไว้ล่วงหน้าประมาณ 1 - 2 คน และติดต่อไปทันทีเพื่อขอให้เข้าสายสัมภาษณ์แทน
3. ประสานผู้ประกาศข่าวเพื่อรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งบุคคลที่จะมาเป็นแหล่งข่าวใหม่ในการเข้าสายพูดคุยแทน เพื่อให้การประกาศชื่อหรือพูดคุยทักทายหน้าไมค์เป็นไปอย่างราบรื่น ไม่เกิดข้อผิดพลาด
4. กรณีแหล่งข่าวคนเดิมโทรศัพท์กลับเข้ามาในเวลาที่เหมาะสมกับการเข้ารายการ โดยที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่สามารถประสานแหล่งข่าวคนใหม่ได้แล้ว ให้อธิบายด้วยถ้อยคำสุภาพตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น รวมทั้งความจำเป็นที่ต้องมีการแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า
5. กรณีที่แหล่งข่าวขอเลื่อนเวลาเข้ารายการสัมภาษณ์ออกไป และเป็นการแจ้งกะทันหัน ผู้ปฏิบัติหน้าที่จะพิจารณารายงานพิเศษที่กำหนดไว้ในบทข่าวลำดับถัด ๆ ไป มาออกอากาศแทนแล้วจึงประสานสัมภาษณ์สดในช่วงหลัง
6. กรณีที่ไม่สามารถติดต่อนัดหมายแหล่งข่าว หรือ แหล่งข่าวสำรองคนใดได้เลย ผู้ปฏิบัติหน้าที่ต้องจัดเตรียมรายงานพิเศษ หรือข่าวอื่นสำรองไว้เพื่อแก้ไขสถานการณ์ให้ลุล่วงไปได้ ทั้งนี้ต้องมีการประสานบรรณาธิการข่าว ช่างเทคนิคที่ทำหน้าที่ควบคุมเสียง รวมทั้งผู้ประกาศข่าวประจำวันอย่างใกล้ชิด

วิธีการเขียนข่าว

โปรยหัวข่าว

เป็นส่วนที่มีความสำคัญที่สุดส่วนหนึ่งของข่าว เพราะเป็นจุดเรียกร้อง หรือดึงดูดความสนใจ ข่าวนั้นเป็นด่านแรก ถ้าโปรยหัวข่าวดี ผู้ฟังจะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้ แม้ว่าเนื้อข่าวอาจไม่น่าสนใจนัก แต่ลองคิดดูว่า ถ้าเนื้อหาข่าวเรื่องนั้นเป็นเรื่องดี สำคัญ น่าสนใจ แต่ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์โปรยหัวไม่ดี ไม่น่าสนใจ การเสนอข่าวนั้นอาจไม่ประสบความสำเร็จก็ได้

1. โปรยประเด็นที่เกิดขึ้นใหม่ล่าสุดเสมอ โดยเฉพาะประเด็นที่มีผู้ติดตามมาก
2. หากจุดเด่น จุดสนใจ หรือจุดสำคัญ ของเรื่องมานำเสนอ ข่าวจะมีคุณค่ามากขึ้น
3. ถ้าเป็นเรื่องที่มีผลกระทบ โปรยหัวด้วยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลที่กลุ่มคนจะได้รับผลกระทบ หรือผลประโยชน์นั้น ข่าวจะน่าสนใจมากขึ้น
4. โปรยหัวข่าวไม่ต้องยาว และไม่ต้องห่วงประเด็นอื่นๆ ในข่าวทั้งหมด เลือก 1 หรือ 2 ประเด็นมาโปรยเท่านั้น
5. การโปรยหัวแบบตั้งคำถาม เช่น “จะเกิดขึ้นได้อย่างไร ไปติดตามจาก ” หรือ “เป็นเพราะอะไร ติดตามจาก”
6. ไม่จำเป็นต้องโปรยหัวด้วยตัวบุคคล นำเรื่อง หรือประเด็นสำคัญ โปรยขึ้นได้เลย

เนื้อข่าว

หลังจากโปรยหัวข่าวให้ดึงดูดความสนใจผู้ฟังแล้ว การขึ้นต้นเนื้อหา และร้อยเรียงถ้อยคำ ในบทข่าวที่ดีจะทำให้การนำเสนอข่าวขึ้นนั้นๆ มีความสมบูรณ์

1. อย่านำท่อนแรกของโปรยมาเป็นท่อนแรกของเนื้อข่าว เพราะการซ้ำดังกล่าว จะทำให้ข่าว น่าเบื่อและเยิ่นเย้อ
2. อย่าขึ้นต้นด้วยการย่นเวลา หรือเล่าที่มาที่ไป แม้ว่าจะสร้างความเข้าใจในเนื้อหาข่าวที่ดี แต่จะไม่ค่อยดึงดูดความสนใจขึ้นต้นด้วยเรื่องใหม่ ประเด็นล่าสุดก่อน และถ้าจะเล่าที่มาที่ไป หรือสาเหตุ ให้นำไปเขียนไว้ช่วงหลัง
3. เสียงสัมภาษณ์ของบุคคลในข่าว จะทำให้ข่าวน่าเชื่อถือมากขึ้น และทำให้ข่าวในสีสันมากขึ้น ดังนั้นผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ไม่ควรมองข้ามความสำคัญของเสียงแหล่งข่าว พยายามอัดเสียงให้ชัดเจน เสียงไม่แตก ไม่เบาเกินไป และปล่อยเสียงสัมภาษณ์ไม่ยาวเกินไป ที่สำคัญเสียงแหล่งข่าวต้องไม่พูดซ้ำกับเนื้อข่าวที่เขียน ปล่อยเสียงให้เป็นการขยายความ หรือเน้นให้เนื้อข่าวนั้นมีความสำคัญมากขึ้น

การใช้ภาษา

1. คำที่ใช้ต้องถูกความหมาย โดยเฉพาะราชาศัพท์ และคำศัพท์เฉพาะในบางสายข่าว เช่น ข่าวเศรษฐกิจ
2. ตำแหน่ง จะต้องเช็คให้ถูกต้อง การเขียนตำแหน่งเป็นสิ่งที่ต้องระวัง และไม่ควรใช้ตัวย่อ ควรเขียนให้เต็ม แล้ววงเล็บคำย่อ เพราะต้องคำนึงถึงผู้ประกาศที่จะอ่านข่าวด้วย
3. ใช้ตำแหน่งให้เกี่ยวข้องกับข่าว เช่น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี บางครั้งให้สัมภาษณ์เรื่องการเมือง ในฐานะหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ควรใส่ตำแหน่งหัวหน้าพรรค จะดีกว่า รวมถึงรัฐมนตรี และแหล่งข่าวอื่นๆ ที่มีหลายตำแหน่ง
4. เวลาที่ปรากฏในเนื้อข่าว ต้องสัมพันธ์กับเวลาที่นำเสนอ เช่น ข่าวจะออกอากาศภาค 19.00 น. แต่เนื้อหาเขียนว่า “จะประกาศผลเวลา 17.00 น.”
5. ประโยคอ่านแล้วต้องเข้าใจชัดเจน ไม่ควรขยายความมากเกินไป เพราะอาจทำให้คนฟังไม่เข้าใจ
6. ตัดคำฟุ่มเฟือยทิ้ง เช่น คำว่า มีการ... มีความ...
7. คำไหนไม่มั่นใจว่าผู้ประกาศจะอ่านถูกหรือไม่ ให้เขียนคำอ่านลงไปด้วย โดยเฉพาะคำเฉพาะที่เป็นภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างข่าวอ่าน

เด็กไทย สร้างประวัติศาสตร์คว้า 5 เหรียญทองพิกัสโอลิมปิก ระหว่างประเทศ ประจำปี 2553 ประเทศโครเอเชีย

นางพรพรรณ ไททยานกูร ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือ สสวท. เปิดเผยว่า ตามที่ สสวท. ได้คัดเลือกและจัดส่งผู้แทนประเทศไทยไปร่วมการแข่งขันพิกัสโอลิมปิกระหว่างประเทศ ประจำปี 2553 ณ กรุงซาเกรบ ประเทศโครเอเชีย ระหว่างวันที่ 17 - 25 กรกฎาคมนี้ ผลปรากฏว่า ทีมเด็กไทยทั้ง 5 คน คว้าเหรียญทองได้ทั้งหมด 5 เหรียญทอง ประกอบด้วย นายนครินทร์ โลหิตศิริ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา นายชยากร พงษ์ศิริ โรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ นายสิรภัทร จงอร่ามรุ่งเรือง โรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ นายอิสระพงศ์ เอกสินชล โรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ และ นายวีรภัทร พิทยครรชิต โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ซึ่งถือเป็นการสร้างประวัติศาสตร์ ที่เด็กไทยสามารถคว้าเหรียญทองกลับบ้านได้ครบทุกคนเป็นวิชาแรก ทั้งที่เป็นวิชาที่ยาก ซึ่งเป็นนิมิตหมายที่ดีแสดงให้เห็นถึงศักยภาพเด็กไทย และครูอาจารย์ที่ช่วยฝึกอบรม อย่างไรก็ตาม ยอมรับว่าเด็กที่มีศักยภาพดังกล่าว มักจะอยู่เฉพาะในโรงเรียนใหญ่ในเมือง

ดังนั้น ปีนี้ สสวท. จึงได้ดำเนินโครงการชั้นเรียนพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยเพิ่มห้องเรียนพิเศษ ระดับมัธยมศึกษาต้น ประจำอำเภออีก 850 แห่ง

สำหรับคณะผู้แทนประเทศไทย จะเดินทางกลับถึงประเทศไทยในวันจันทร์ที่ 26 กรกฎาคมนี้ เวลา 14.20 น. เที่ยวบิน OS 025 โดย นายไชยยศ จิรเมธากร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และคณะจะจัดพิธีต้อนรับแสดงความยินดี ที่ชั้น 2 ด้านในประตูที่ 1 ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ.

ตัวอย่างข่าวประกอบเสียง

นายกรัฐมนตรี ยอมรับว่าข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศไทยตรงกับความต้องการของรัฐบาล แต่ยังไม่สามารถยกเลิกการประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ในทันที เพราะคนภายนอกอยากเห็นการกลับคืนสู่ภาวะปกติโดยเร็วแต่สำหรับผู้ปฏิบัติยังมีความกังวล

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ให้สัมภาษณ์ภายหลัง นายถวิล เปลี่ยนศรี เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เข้าพบเพื่อรายงานสถานการณ์ในพื้นที่ 16 จังหวัด ที่ยังคงประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ถึงกรณีคณะกรรมการปฏิรูปประเทศไทยเสนอให้ยกเลิกประกาศใช้ พ.ร.ก. ฉุกเฉินทุกพื้นที่ ว่า รัฐบาลจะประเมินสถานการณ์ และจะยกเลิก พ.ร.ก. ฉุกเฉิน ตามลำดับ เพื่อให้สถานการณ์กลับเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็ว อย่างไรก็ตาม ในสัปดาห์หน้า รัฐบาลเตรียมพิจารณายกเลิก พ.ร.ก. ฉุกเฉินอีก โดยไม่ต้องรอการประชุมคณะรัฐมนตรี หากฝ่ายความมั่นคง รายงานว่าสถานการณ์เป็นปกติ ไม่มีความเคลื่อนไหวก็ยกเลิกได้ เทป.....

ด้าน นายปนิธาน วัฒนายากร รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติหน้าที่โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ระบุว่า การจะยกเลิก พ.ร.ก. ฉุกเฉิน ต้องรอสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประเมินปัจจัยสำคัญ 7 ประการ เช่น การป้องกันผู้ก่อการร้าย หรือ การข่มขู่เจ้าหน้าที่แต่เชื่อว่าจะสามารถยกเลิกได้ก่อนสิ้นปีนี้ ซึ่งนายกรัฐมนตรีก็ไม่ต้องการให้ประกาศใช้ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน ต่อเนื่องยาวนานจนกลายเป็นความเคยชินและเสถียร

ขณะที่ พ.อ.สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือ ศอฉ. ยืนยันว่า ศอฉ. พร้อมรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายเกี่ยวกับการบังคับใช้ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน ซึ่งที่ผ่านมายอมรับว่าฟังรายงานจากหน่วยงานความมั่นคงเท่านั้น

ล่าสุดคณะกรรมการปฏิรูปประเทศไทย ที่มี นายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน เสนอความเห็นให้ยกเลิก พ.ร.ก. ฉุกเฉิน ผ่านมาทาง พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในฐานะรองผู้อำนวยการ ศอฉ. จึงได้มอบหมายให้ นายถวิล เปลี่ยนศรี เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในฐานะเลขาธิการ ศอฉ. ไปพิจารณา

ผู้อำนวยการรักษาความปลอดภัยการเลือกตั้ง มั่นใจ การเลือกตั้งซ่อม สส.กทม.เขต 6 ในวันนี้ (25 กค.) จะเป็นไปด้วยความเรียบร้อย หลังเตรียมกำลัง 1,700 นาย ดูแลความเรียบร้อยตามหน่วยเลือกตั้ง และบริเวณโดยรอบอย่างเข้มงวด ผู้สื่อข่าวรายงาน เทป (จินตนา/รายงาน)

วิธีการเขียนรายงานพิเศษ

รายงานพิเศษ เป็นสีสันหนึ่งในรายการข่าวทางวิทยุกระจายเสียง นอกเหนือจากการรายงานข่าวไปตามเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพราะรายงานพิเศษสามารถถ่ายทอดสาระ หรือแง่มุมบางอย่างที่มีมากกว่าในเนื้อข่าวที่นำเสนอไปสู่ผู้ฟังจะได้รับทราบ และเข้าใจเรื่องนั้นๆ มากขึ้น

การเขียนรายงานพิเศษไม่ใช่เรื่องยาก แต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่ายชนิดที่นำข่าวที่เขียนมาลงเสียงแล้วบอกว่าเป็นรายงานพิเศษ สิ่งสำคัญของการเขียนรายงานพิเศษก็คือ การค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลภูมิหลังที่มาของปัญหา และผลกระทบที่เกิดขึ้น การเขียนนั้นอาจเป็นการเสนอแนวทางแก้ไข ปัญหา หรืออาจจะนำเสนอให้เกิดความคิดคล้อยตาม โน้มน้าวให้เกิดความคิดเพื่อประโยชน์สาธารณะ เช่น โครงการรณรงค์ต่างๆ ที่ปัจจุบันมีน่าสนใจอยู่หลายโครงการ ความยาวในการนำเสนอส่วนใหญ่อยู่ที่ประมาณ 2 - 3 นาที

บางคนอาจคิดว่าการรายงานพิเศษ เป็นการวิเคราะห์ข่าวได้หรือไม่ คำตอบคือ ได้แต่ต้องเข้าใจคำว่า “การวิเคราะห์” ด้วยว่า เป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงหรือประเด็นปัญหา ตามหลักวิชาการชี้ให้เห็นข้อดี และข้อเสีย และผลกระทบ โดยอ้างเหตุผลที่น่าเชื่อถือประกอบการวิเคราะห์อย่างรอบด้าน ส่วน “การวิจารณ์” จะเน้นในความคิดเห็นของผู้เขียนเป็นหลัก ซึ่งมาจากความรู้และประสบการณ์ที่มีโดยมองปัญหารอบด้านในทุกมิติเพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่เที่ยงตรง แต่ไม่จำเป็นที่จะเป็นวิเคราะห์ หรือวิจารณ์จะต้องมีการค้นคว้าอย่างรอบด้านรวมทั้งสอบถามผู้รู้ที่จะทำให้ผู้ฟังเชื่อถือได้

สำหรับผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ที่เขียนข่าวอยู่ทุกวัน การเขียนรายงานพิเศษไม่ใช่เรื่องยาก โครงสร้างการเขียนไม่ได้สลับซับซ้อนใดๆ ให้นึกถึงการเขียนเรียงความที่ได้เรียนมาตั้งแต่ชั้นประถม คือ มีความนำ เนื้อเรื่องและปิดท้ายด้วยบทสรุป นั่นเอง

ความนำ

เป็นส่วนที่สำคัญ เพราะเป็นจุดเริ่มเรื่องที่จูงใจผู้ฟังให้ติดตามเนื้อเรื่องต่อไปจนจบ อาจเริ่มด้วยประเด็นปัญหา ที่มาที่ไปของเรื่อง หรือจะเริ่มด้วยผลกระทบที่ได้รับจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก็ได้

เนื้อเรื่อง

มีบทบาทในการนำเสนอประเด็นของเรื่องอย่างละเอียด ควรเขียนให้นำติดตาม และอย่าแตกประเด็นจนนอกเรื่อง ที่สำคัญเนื้อเรื่องต้องมาจากข้อมูลผ่านการค้นคว้าจากแหล่งต่างๆ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ โดยอาจได้จากการสัมภาษณ์ การซักถามสอบถามผู้รู้ จากการสืบเสาะว่าที่ใดมีอะไรบ้าง ไปดูสถานที่ ไปพบบุคคล ไปดูเหตุการณ์ ดูจากข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ จากหนังสือต่างๆ จากบุคคลต่างๆ และจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ควรวางโครงเรื่อง หรือกำหนดแนวทางการเขียนว่าจะนำเสนอสาระสำคัญ หรือประเด็นอะไรบ้าง จะมีตัวอย่าง มีเหตุผล เพื่อสนับสนุนประเด็นหลักอย่างไรบ้าง วิธีที่ง่ายที่สุดสำหรับมือใหม่ก็คือ การเขียน Mind mapping ซึ่งเป็น การวางโครงเรื่องที่เห็นภาพ ช่วยให้เขียนเรื่องได้ง่ายและเป็นไปในทิศทางที่ต้องการ ไม่สับสน วกวน และไม่เขียนออกนอกเรื่อง

เมื่อวางแนวทางการเขียนแล้ว ถึงเวลาที่จะลงมือเขียน ก็เริ่มขยายความข้อมูลในแต่ละประเด็นที่วางไว้ อย่าใช้ภาษาที่เลิศเลอนัก จะทำให้เข้าใจยาก เพราะการเสนอทางสื่อวิทยุ ผู้ฟังฟังแล้วไม่สามารถกลับมาฟังซ้ำได้ ที่สำคัญ หากมีเสียงแหล่งข่าวในรายงานพิเศษด้วย จะทำให้เนื้อหารายงานชิ้นนั้นแน่นขึ้น และมีความน่าเชื่อถือของรายงานพิเศษมากขึ้น

บทสรุป

เมื่อเขียนเนื้อเรื่องจบ บทสรุปในตอนท้ายของเรื่องก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะเป็นการเสริมย้ำประเด็น สรุปลักษณะสำคัญของเรื่อง สร้างความประทับใจให้ผู้ฟัง อาจเป็นการสรุปเรื่องราวทั้งหมด การให้แง่คิด หรือข้อเสนอแนะ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเรื่องที่น่าเสนอ ซึ่งบทสรุปจะต้องสอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่นำเสนอมาแต่แรก

เมื่อเขียนเสร็จทุกขั้นตอน ลองนั่งอ่านออกเสียงสักครั้ง อ่านเอง ฟังเอง แล้วเข้าใจหรือไม่ ถ้าเขียนเอง ฟังแล้ว ไม่เข้าใจ ต้องทบทวนข้อความนั้นจนเข้าใจ เพราะหากคนเขียนไม่เข้าใจ ผู้ฟัง จะเข้าใจได้อย่างไร

ขั้นตอนที่สำคัญอีกอย่างไม่แพ้การเขียนก็คือ การอ่านรายงานพิเศษออกอากาศ หากสามารถอ่านออกอากาศได้เอง จะเป็นการดี เพราะการเขียนเอง จะรู้ดีว่า จะเน้นหรือให้ความสำคัญกับเนื้อเรื่องตรงไหน แต่หากไม่มั่นใจ ให้ผู้อื่นนำเสนอแทนก็ได้ เพราะการเขียนเรื่องดี มีการนำเสนอที่ดี จะทำให้งานนั้นมีคุณค่า

วิธีการทำข่าวงานสัมมนา

การทำข่าวงานสัมมนา ถือเป็นกระบวนการทำข่าวที่ต้องใช้เวลานาน เนื่องจากในการสัมมนา แหล่งข่าว หรือหน่วยงานผู้จัดต้องการเปิดประเด็น และขยายความเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาเกิดความเข้าใจ ได้รับความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้อย่างแท้จริง โดยใช้วิธีการที่มีความรู้ความสามารถวิเคราะห์ วิจัย ให้ความรู้ ในเรื่องนั้นๆ

ความสำคัญของข่าวประเภทนี้ เนื้อหา หรือประเด็นที่อยู่ในหัวข้อการอภิปราย ซึ่งหัวหน้าสายข่าวที่รับผิดชอบจะเป็นผู้พิจารณาสั่งการให้ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ไปทำข่าว ซึ่งอาจคัดเลือกประเด็นในการนำเสนอข่าว ได้ดังนี้-

1. บรรณาธิการข่าวประจำวัน สามารถนำเสนอข่าวการสัมมนาได้โดยมีเนื้อหา ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร (เป็นข่าวสั้นๆ ว่าเกิดอะไรขึ้น)
2. เนื้อหาการอภิปรายที่สำคัญ สามารถนำมาใช้ตัดต่อประเด็น เขียนข่าวใช้ออกอากาศได้ต่อเนื่องในวันนั้นๆ เช่น ข่าวต้นชั่วโมง หรือ สรุปประเด็นเพื่อนำเสนออีกครั้งในข่าวภาคหลัก
3. ในกรณีประเด็นข่าวไม่ตาย ผู้อภิปรายได้พูดให้ความรู้ในเรื่องอื่นที่เป็นประโยชน์ (แทรกในการสัมมนา ซึ่งจะมีบ่อยครั้ง) กรณีนี้สามารถเก็บมาใช้นำเสนอในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ได้อีก
4. ประเด็นที่ผู้อภิปรายอาจมีความสำคัญ สามารถนำไปขยายผล ต่อยอดสัมภาษณ์เป็นข่าวนำเสนอให้ประโยชน์ต่อผู้ฟังได้ โดยอยู่ในดุลพินิจของ หัวหน้าสายข่าว โต๊ะข่าว หรือ บรรณาธิการข่าวประจำวัน

การทำข่าวประเภทนี้ ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ต้องให้ความสำคัญและถือเป็นข้อปฏิบัติในการทำงาน ดังนี้

1. ควรไปถึงสถานที่การสัมมนา ก่อนเริ่มเปิดงาน หรือ เริ่มการอภิปราย (เพื่อทำความเข้าใจกับหัวข้ออภิปราย และผู้อภิปราย)
2. ควรประสานกับแหล่งข่าวหรือหน่วยงานผู้จัดเพื่อขออัดเทปเสียง เพื่อให้ได้เสียงแหล่งข่าวที่ชัดเจน และได้ประเด็นที่ผู้อภิปรายพูดนำมาตัดต่อใช้เป็นข่าวประกอบเสียงที่มีความสมบูรณ์และน่าฟัง ซึ่งนอกจากเนื้อหาข่าวจะเกิดประโยชน์กับผู้ฟังแล้ว ข่าวยังมีความน่าเชื่อถือ และไม่ผิดพลาด
3. ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ต้องใส่ใจในประเด็นที่ผู้อภิปรายกำลังบรรยาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจและมีความรู้ในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง

4. การทำข่าวทุกครั้ง ต้องประสานกับหัวหน้าสายข่าว รวมทั้ง บรรณาธิการข่าวประจำวัน เพื่อเลือกประเด็นข่าวที่จะนำมาเขียนรายงานข่าวเข้าไปในกองบรรณาธิการข่าว (การลำดับความสำคัญของประเด็นข่าว)

5. กรณีผู้เปิดงานสัมมนาเป็นบุคคลสำคัญ เช่น นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี ซึ่งหลังกล่าวเปิดงาน อาจมีการรอสัมภาษณ์ ผู้รับผิดชอบ และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ จะต้องให้ความสำคัญทั้งการสัมภาษณ์นอกรอบ การอภิปรายในงานสัมมนา และการสัมภาษณ์ต่อยอดประเด็นกับผู้อภิปราย เมื่อจบการสัมมนาแล้ว ถึงจะเรียกว่าการทำข่าวสมบูรณ์แบบ และไม่ตกประเด็น

การทำข่าวงานสัมมนาฯ นอกจากประชาชนผู้รับฟังข่าวสารจะได้ประโยชน์จากเรื่องราวที่ผู้จัดต้องการสื่อสารในหัวข้อนั้นๆ ได้อย่างถ่องแท้แล้ว ในด้านของสื่อเองก็จะได้ประโยชน์จากการผลิตข่าวที่เป็นผลงานคุณภาพ และเป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับด้านข้อมูลข่าว อีกทั้งยังได้แหล่งข่าวที่เป็นทั้งผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ และเป็นแหล่งองค์ความรู้ที่น่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น เป็นเครือข่ายในการให้สัมภาษณ์ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ได้ในระยะยาว และตลอดไป

เอกสารอ้างอิง

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 41
- ข้อกำหนดว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการและลูกจ้างกรมประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2545

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน
กระบวนการที่สร้างคุณค่า
กรมประชาสัมพันธ์
ปีงบประมาณ ๒๕๕๓

กระบวนการการผลิตและเผยแพร่รายการข่าววิทยุกระจายเสียง
สวท. เจ้าภาพกระบวนการ

กระบวนการการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์
สทท. เจ้าภาพกระบวนการ

กระบวนการการผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์
สนช. เจ้าภาพกระบวนการ

กระบวนการการจัดกิจกรรมสื่อมวลชนสัญจร
สปป. เจ้าภาพกระบวนการ

กระบวนการการจัดฝึกอบรม
สปช. เจ้าภาพกระบวนการ

